

ΑΙ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ;

ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΡΟΣ Κ. ΜΑΡΙΟΥ Ε. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

Προκειμένου να αποφανθῆ τις περί τοῦ κατὰ πόσον αἱ πάσης φύσεως χορηγούμεναι ἐκπτώσεις ἀποτελοῦν ἢ ὄχι συστατικὸν στοιχείον τοῦ κόστους, θὰ ἔδει προηγουμένως νὰ ἐρευνηθῆ τὴν φύσιν καὶ εἰδικὴν ἀποστολὴν τὴν ὁποίαν αὐταὶ ἐκπληροῦν εἰς ἐκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν, καθ' ὅσον εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ λόγοι, οὔτινες προκαλοῦν ἐκάστοτε τὴν χορήγησιν τούτων, ποικίλλου.

Κατωτέρω ἐξετάζομεν τὸν κοστολογικὸν χειρισμὸν τῶν «ἐκπτώσεων», τὸσον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ παραχωροῦντος, ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ λαμβάνοντος ταύτας. Τὴν ἐρευνάν μας ἐντοπίζομεν, κυρίως, εἰς τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα γεννῶνται κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ κράτους διενεργουμένης κοστολογήσεως.

1. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ παραχωροῦντος τὴν ἐκπτώσιν

Αἱ ὑπὸ τῶν παραγωγῶν ἢ ἐμπόρων παρεχόμεναι ἐκπτώσεις, διάφορον ἐκάστοτε ἐκπληροῦν ἀποστολὴν.

α) Εἶναι δυνατὸν νὰ ἐρμηνευθοῦν ὅτι ἀποτελοῦν μέσον ταχυτέρας διαδόσεως (κυκλοφορίας) τοῦ προϊόντος. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἡ ἐκπτώσις θεωρεῖται, ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ τοῦ ὅρου ἐννοίᾳ, ὡς μέσον διαφημίσεως, καὶ ἀποβλέπει: ἢ εἰς τὴν κατάκτησιν νέων πελατῶν ἢ εἰς τὴν ἐκδίωξιν ἀνταγωνιστῶν τιμῶν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἢ τέλος εἰς τὴν διείσδυσιν εἰς νέας περιοχάς. Ὡς ἐκ τούτου, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκπτώσις παραχωρεῖται διὰ τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν καὶ διενεργεῖται ἐντὸς πλαισίων καὶ μεγεθῶν κανονικῶν, ἀποτελεῖ γενικὸν ἔξοδον (ἔξοδον πωλήσεως) τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ, ὡς τοιοῦτον, προσθετικὸν στοιχείον τοῦ κόστους. Ὁφείλομεν ὅμως νὰ τονώσωμεν ὅτι τὸ μέγεθος ταύτης ὀφείλει νὰ εἶναι λογικόν, ἢ δὲ διάρκειά της εὐλογος, καὶ δὴ ἐπὶ τόσον χρονικὸν διάστημα ὅσον θ' ἀπήτει ἢ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀντίστοιχος διαφήμισις.

Τυχᾶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ σύγχρονος ὀργάνωσις τῆς οἰκονομίας προαπαιτεῖ, πολλάκις, τὴν ταυτόχρονον χρησιμοποίησιν ἀπάντων τῶν μέσων διεισδύσεως εἰς τὴν ἀγοράν, μεταξύ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται, ἀναμφισβητήτως, καὶ ἡ «ἐκπτώσις» τῆς κατηγορίας ταύτης. Τὰ ἔξοδα δὲ τὰ ὁποῖα συνεπάγεται ἡ ἐκτεταμένην χρησιμοποίησιν τῶν ὡς ἄνω μέσων διεισδύσεως (ἤτοι: διαφημίσεως, προπαγάνδας, διαφωτίσεως κλπ.), ἔχουν λάθει ἰδιάζουσαν βαρύτητα καὶ ἀποτελοῦν ἐξαιρετικῶς ὑψηλὸν ποσοστὸν τοῦ συνολικοῦ κόστους τοῦ προϊόντος. Πράγματι, ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐν λόγω ἐξόδων βαίνει κατὰ λόγον ἀντίστροφον πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ καθ' αὐτὸ τεχνικοῦ κόστους.

Ἐκ στατιστικῶν στοιχείων ἐξάγεται ὅτι εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, κατὰ τὰς τρεῖς τελευταίας δεκατηρίδας, τὰ μὲν ἔξοδα παραγωγῆς ἐμειώθησαν, κατὰ μέσον ὄρον, κατὰ 25-40 ο)ο, λόγω τῶν ἐξελισσομένων μεθόδων τῆς τεχνικῆς, ἐνῶ, ἀντιθέτως, τὰ ἔξοδα πωλήσεων ἠύξησαν κατὰ 50 ο)ο περίπου. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξηγεῖται, ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγω τῆς συγκεντρωτικῆς μορφῆς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς λαμβάνει ἡ παραγωγὴ καὶ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀνάγκη εὐρείας χρησιμοποίησεως τῶν μέσων διεισδύσεως εἰς τὴν ἀγοράν, ἵνα καταστή

δυνατή ή έπαφή μεταξύ παραγωγού και καταναλωτού, άφ' έτέρου δέ λόγω τής παρατηρουμένης έσχάτως διογκώσεως του μεταπρατισμού, αποτελούντος αυτόχρομα και κοινωνικόν παρασιτισμόν.

Στατιστικά έπίσης στοιχεία αναφέρουν ότι ο αριθμός των εις τó έμπορικόν έπάγγελμα άπασχολουμένων ύπέστη κατά τά τελευταία έτη δυσανάλογον αύξησιν, έν σχέσει πρός τήν αύξησιν του πληθυσμού. Ούτω, κατά τήν τελευταίαν 20ετηρίδα εις τήν Έλβετίαν ή αύξησις του πληθυσμού ήτο 170ο ένώ των έμπορευόμενων 590ο. Εις τήν Άγγλίαν ο πληθυσμός ηύξησε κατά 40,3ο ένώ οι έμπορευόμενοι κατά 388ο. Εις τήν Ίταλίαν, τέλος, και τήν Γερμανίαν, οι πληθυσμοί ηύξησαν κατά 6,8 και 40ο ένώ οι έμπορευόμενοι κατά 90ο και 152ο.

Κοινωνικοοικονομικώς έξεταζομένη ή «έκπτωσις» τής κατηγορίας ταύτης, ναί μèn έπιβαρύνει τó κόστος του παραγομένου προϊόντος, όπως και ή διαφήμις, έκ παραλλήλου όμως συμβάλλει εις τήν διεύρυσιν τής κυκλοφορίας του προϊόντος και έπιτρέπει εις τήν έπιχείρησιν τήν κληθοπαραγωγήν, με άμεσον αποτέλεσμα τήν μείωσιν του κόστους, εις σημεϊον μάλιστα τοιούτον ώστε πολλάκις να υπερκαλύπτονται αι έπιβαρύνσεις. Ός έκ τούτου, ή κατανάλωσις προσωρινήν μόνον ύφίσταται θυσίαν, καθ' όσον έν συνεχεία ανακουφίζεται έκ τής μείωσεως του κόστους.

6) Έτέρα περίπτωσις χορηγήσεως έκπτώσεως είναι εκείνη καθ' ήν έκπίπτει έκ τής τιμολογιακής αξίας ποσοστόν τι είτε λόγω προκαταβολής του τιμήματος δια μελλοντικήν παράδοσιν αγαθών είτε λόγω τής δια μετρητών άμέσου έξοφλήσεως τιμολογίου τινός άγορασθέντων έμπορευμάτων και έφ' όσον ή έπικρατούσα έν τή άγορά συνήθεια είναι ή πιστωτική συναλλαγή. Ένταύθα ή έκπτωσις δέν έκπληροί σκοπόν έμπορικώς διεισδύσεως εις τήν άγοράν άλλ' άποτελει παραχώρησιν εις εκείνους μόνον τους πελάτας οίτινες έγκαίρως έξασφαλίζουν εις τήν έπιχείρησιν τά μέσα κινήσεως δια τήν άπρόσκοπτον συνέχειαν του παραγωγικού ή συναλλακτικού αύτης κυκλώματος. Τοιουτοτρόπως, ή παραγωγή διενεργείται άνευ έπιβαρύνσεων έκ τόκων λόγω δανεισμού. Η «έκπτωσις» τής κατηγορίας ταύτης δέν ν' άποτελή άφαιρετικόν στοιχείον του υπό τής έπιχειρήσεως πραγματοποιούμενου κέρδους, ούδέποτε δέ έπιτρέπεται να προστίθεται εις τó κόστος.

Άς μή νομισθίη ότι ο τοιούτος χειρισμός τής έν λόγω έκπτώσεως άποτελεϊ μέτρον σκοπιμότης όσάκις άσκειται κρατικός έλεγχος επί των τιμών, διότι τουτ' αύτό θα συνέβαινε και υπό καθεστώς έλευθέρας οικονομίας. Καί εκεί, εάν υποθέσωμεν ότι ή έκπτωσις τής κατηγορίας ταύτης έξελαμβάνετο ως γενικόν έξοδόν πωλήσεως και έπεδάρυνε τó κόστος του προϊόντος, τελικώς θα ώδήγει εις τήν περιστολήν των πραγματοποιούμενων κερδών, καθ' όσον τó περιθώριον, μεταξύ τής έλευθέρως έν τή άγορά σχηματιζομένης τιμής ίσορροπίας και του βεβαρυμένου κόστους, θα ήτο μικρότερον.

Ίσως όμως μάς άντιταχθίη : έφ' όσον ή έκπτωσις τής μορφής ταύτης έχει τήν έννοιαν τής άπαλλαγής τής έπιχειρήσεως έξ έπιβαρύνσεων λόγω τόκων, και έφ' όσον οι τόκοι άποτελοϋν γενικόν έξοδον—ώς έκ τούτου δέ προσθετικόν στοιχείον του κόστους—δια τίνα λόγον και ή έκπτωσις τής κατηγορίας ταύτης να μή προστίθεται εις τó κόστος ; Η άπάντησις έν προκειμένω είναι, ότι ναί μèn υπολογιστικώς δύνανται να λαμβάνωνται ύπ' όψιν κατά τήν διαμόρφωσιν του κόστους

καὶ αἱ δαπάναι λόγῳ τόκων ἰδίου καὶ ξένου κεφαλαίου, τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι αἱ ἐπιβαρύνσεις αὗται, ὑποχρεωτικῶς, καλύπτονται πάντοτε ἐκ τῆς ἐπιτυχαιομένης ἐν τῇ ἀγορᾷ τιμῆς. Ἐάν, πάλιν, τὸ πρόβλημα ἐξετασθῇ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ἐλευθέρου οἰκονομίας, θὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ὁ δι' ἰδίων κεφαλαίων ἐργαζόμενος ἐπιχειρηματίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιτυχῶν μικρότερον κόστος, εὐρίσκειται εἰς εὐνοϊκωτέραν θέσιν, ἀπὸ ἀπόψεως κέρδους, ἔναντι ἐκείνου ὅστις χρησιμοποιοῖ ξένα κεφάλαια καὶ ἐπιβαρύνεται μὲ ἀναλόγους τόκους διὰ τὴν ἐξυπησιμοποιεῖ ξένα κεφάλαια καὶ ἐπιβαρύνεται μὲ ἀναλόγους τόκους διὰ τὴν ἐξυπησιμότησιν των. Τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ τις ὅτι ἡ ἐπίσημος κοστολόγησις ὀφείλει ν' ἀναγνωρίζῃ ἅπαντας τοὺς καταβαλλομένους τόκους ξένων κεφαλαίων, ἀποτελεῖ πλάνην καὶ ὀδηγεῖ εἰς τὸ παράλογον συμπέρασμα, ὅτι ὁ διὰ δανεισμοῦ ἐργαζόμενος καὶ μὴ διαθέτων οὐδὲ μονάδα ἰδίου κεφαλαίου, θὰ πρέπει νὰ πραγματοποιηθῇ, τελικῶς, μεγαλύτερα συνολικὰ κέρδη, καθ' ὅσον ὁ ἀναγνωριζόμενος συντελεστής κέρδους θὰ ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ἠϋξημένου, λόγῳ προσθήκης τῶν τόκων, κόστους!!

Συνήθως, ἐν τῇ πράξει ἐπικρατεῖ ἡ ἐξῆς σύγχυσις: Νομίζεται ὅτι, ἐπειδὴ μία δαπάνη δύναται μορφολογικῶς νὰ περιλαμβάνηται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπολογιστικῶν στοιχείων τοῦ κόστους, ὀφείλει ἀπαραιτήτως ἡ δαπάνη αὕτη, ἐν ὄλῃ τῆς τῆς ἐκτάσει, νὰ ἐπιβαρύνῃ τοῦτο κατὰ τὴν ἐπίσημον κοστολόγησιν, ἀνεξαρτήτως τῆς σκοπιμότητος ἢ μὴ ταύτης. Διὰ νὰ εἴμεθα σαφέστεροι, φέρομεν τὸ ἐξῆς, ἐκ τῆς πράξεως, παράδειγμα: Ἐπιχειρηματίας τις ταξιδεῖ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ λόγους ἐμπορικοὺς καὶ ὑποβάλλεται εἰς ὄρισμένους δαπάνους· ἐρωτᾶται: αἱ δαπάναι αὗται ἀποτελοῦν ἐξοδὸν τῆς ἐπιχειρήσεως καί, ὡς ἐκ τούτου, δύναται νὰ ἐπιβαρύνουν τὸ κόστος; Ἐπὶ τοῦ πρώτου, ἀπαντῶμεν: ἀναμφισβητήτως ναί. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου, παρατηροῦμεν ὅτι, προκειμένου περὶ ἐπισημοῦ ἀναγνωρίσεως τῆς ἐπιπτώσεως των εἰς τὸ κόστος καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπιβαρύνσεως τῆς καταναλώσεως, ὀφείλει προηγουμένως νὰ ἐλεγχθῇ τόσον τὸ ἀπαραίτητον ἢ μὴ τῆς πραγματοποιηθείσης δαπάνης ὅσον καὶ τὸ ἀναγνωριστέον μέγεθος ταύτης. Διότι τὸ κράτος, ἐν τῇ παρεμβατικῇ του ἐπὶ τῶν τιμῶν πολιτικῇ, ἐνδιαφέρεται νὰ ἐξεύρῃ τὸ κοινὸν κόστος, δηλαδὴ τὸ ὑπὸ ὁμαλᾶς καὶ φυσιολογικᾶς συνθήκας δικαιολογούμενον διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἄλλὰ μήπως τὸ αὐτὸ δὲν θὰ συνέβαινε καὶ ἐπὶ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ; Θὰ ἠδύνατο ὁ ἐπιχειρηματίας, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι τὰ ἐξοδα ταξιδίου ἀποτελοῦν στοιχεῖον τοῦ κόστους, νὰ πραγματοποιῇ ἀλογίστως ταῦτα καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ κόστος τοῦ προϊόντος του, ἀξιών μάλιστα ἀπὸ τὴν κατανάλωσιν νὰ ἐπωμισθῇ τὰς θυσίας;

Ἡ δὴθεν σύγχυσις ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι σήμερον ὄρισμένα ἀγαθὰ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσκεῖται ὁ κρατικὸς ἔλεγχος τιμῶν, τελοῦν εἰς κατάστασιν ἀσυνήθους ἀνεπαρκείας καί, ὡς ἐκ τούτου, ἡ κατανάλωσις θὰ ἦτο διατεθειμένη νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν θυσίαν οἰασθήποτε ἠϋξημένης τιμῆς. Συνεπῶς, ὁ ρόλος τοῦ κράτους θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τῆς δικαίας τιμῆς καὶ ἡ ἀνακούφισις τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ ἐκ προσθέτων βαρῶν, τὰ ὅποια ὑπὸ συνθήκας ἐλευθερίας θὰ ὕφιστατο λόγῳ τῆς περιορισμένης ποσότητος προσφερομένων ἀγαθῶν.

Διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους, ὑποστηρίζομεν ὅτι ἡ ἔκπτωσις τῆς φύσεως ταύτης, κατὰ τὴν ἐπίσημον κοστολόγησιν, δὲν ὀφείλει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ κόστος ἀλλὰ θὰ πρέπει ν' ἀφαιρῆται ἐκ τοῦ κέρδους τοῦ παραγωγοῦ ἢ ἐμπόρου.

γ) ὁ ἄλλος ὑπάρχει καὶ ἑτέρα κατηγορία «ἐκπτώσεων». Πρόκειται περὶ ἐκείνων αἰτινῶν χορηγοῦνται διὰ λόγους ἐξοντώσεως τοῦ ἀνταγωνιστοῦ καὶ παρέχονται πέραν τῶν φυσιολογικῶν καὶ κανονικῶν συντελεστῶν, ἢ ἐκείνων αἰτινῶν παραχωροῦνται διὰ λόγους ἐκποίησεως ἀπληρωμένων ἢ κακοτέχνων προϊόντων. Ἐν ταῦθα, πάλιν, ἢ ἐκπτώσεις δὲν δύναται ν' ἀποτελῆ στοιχεῖον τοῦ κόστους, ἀλλ' ὅπωςδήποτε ἀφαιρετικὸν συντελεστὴν τοῦ κέρδους. Ἡ δικαιολογία εἶναι πρόδηλος· παρέχει εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀποδεσμεύῃ τὰ κεφάλαιά της, τὰ ὅποια, καὶ μὲν εἶναι ἐπενδεδυμένα εἰς κυκλοφοριακὰ ἀγαθὰ (ἐμπορεύματα, πρώτας ὕλας), ἐν τούτοις ὁμοίως, λόγῳ τῆς μὴ κανονικῆς κυκλοφορίας, ἔχουν ἀκινήτοποιηθῆ. Ὁὕτως, ἢ ἐπιχείρησις ἀπαλλάσσεται τῆς περαιτέρω καταβολῆς τόκων διὰ τὰ ἐπενδεδυμένα εἰς αὐτὰ κεφάλαια, διὰ τῆς ταχυτέρας δὲ ρευστοποιήσεώς των πραγματοποιεῖ νέας εὐκαιρίας ἐπενδύσεως καὶ δυνατότητας, μᾶλλον κερδοφόρους καὶ ἀποδοτικὰς. Ἐάν, ὁμοίως, παρ' ἐλπίδα συνέβαινε τὸ ἀντίθετον, δηλαδὴ ἢ ἐκπτώσεις τῆς κατηγορίας ταύτης νὰ προσετίθετο εἰς τὸ κόστος, θὰ παρατηρεῖτο τὸ περίεργον νὰ περικοπῆ ἢ ἐπιχειρήσις ἐν ποσοστῶν ἐκ τῆς τιμῆς πωλήσεως λόγῳ ἐκπτώσεως, παρὰ τοῦτο δέ, ἐπειδὴ τὸ ποσοστὸν τοῦτο θὰ προσετίθετο εἰς τὸ κόστος, ἢ τελικὴ τιμὴ του νὰ καθίστατο μεγαλυτέρα, διότι τὸ ποσοστὸν τῶν ἐκπτώσεων θ' ἀπετέλει στοιχεῖον τοῦ κόστους καὶ μάλιστα κερδοφόρον. Κατὰ συνέπειαν, ὄχι μόνον δὲν θὰ ἐπιταχύνετο ἢ κυκλοφορία τῶν προϊόντων ἀλλ' ἀντιθέτως θὰ ἐπεβραδύνετο ἔτι περισσότερον. Αἱ ἐκπτώσεις τῆς κατηγορίας ταύτης, λόγῳ τοῦ μεγέθους των, πολλάκις ὑπερκαλύπτουν καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ κέρδος καὶ ἐγκαταλείπουν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ζημίας.

Ἄλλὰ μήπως ἢ ἠβελγημένη μείωσις τῶν τιμῶν, ἣτις δὲν ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν ἐκπτώσεων ἀλλὰ ὡς σιωπηρὰ ὑποτίμησις, ἐν τῇ οὐσίᾳ δὲν ἀποτελεῖ ἐκπτώσιν; Ὅτι ἔπρεπε μήπως καὶ αὕτη νὰ ἐκληφθῆ ὡς γενικὸν ἐξοδὸν καὶ νὰ προστίθεται εἰς τὸ κόστος;

Ἄνωτέρω ἐξεθέσαμεν τὸν κοστολογικὸν χειρισμὸν τῶν πάσης κατηγορίας ἐκπτώσεων, τῶν χορηγομένων ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ. Ἀπομένει νὰ ἐξετασθῆ τὸ αὐτὸ πρόβλημα καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀγοραστοῦ.

II. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ λαμβάνοντος τὴν ἐκπτώσιν.

Διὰ τὸν ἀγοραστὴν ἢ ἐκπτώσεις ἀποτελεῖ ἀφαιρετικὸν στοιχεῖον τοῦ κόστους. Κατὰ συνέπειαν, θὰ πρέπει νὰ ἐκπίπτει ἀπὸ τὴν τιμολογιακὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων ἢ πρώτων ὕλων. Τίθεται ὁμοίως τὸ ἐρώτημα ἀπὸ ἀγορανομικῆς πλευρᾶς: τὸ ποσοστὸν τοῦ ἀναγνωριζομένου κέρδους ὀφείλει νὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τῆς μειωμένης, συνεπείᾳ τῆς ἐκπτώσεως, τιμολογιακῆς ἀξίας ἢ μήπως ἐπὶ τῆς πρὸ τῆς ἐκπτώσεως μεγαλυτέρας τοιαύτης; Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐμφανίζεται καθημερινῶς, καὶ πλείστα ἀγορανομικαὶ διώξεις ὀφείλονται εἰς τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἔχει ἀποσαφηνισθῆ ἀκόμη ἢ ἔννοια τῶν λαμβανομένων ἐκπτώσεων.

Ἐχομεν τὴν γνώμην ὅτι τὸ ἀναγνωριζόμενον ποσοστὸν κέρδους θὰ πρέπει νὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τοῦ μειωμένου τιμολογίου, διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἢ ἐκπτώσεις χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ παραγωγοῦ ἢ ἐμποροῦ μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν ταχυτέραν κυκλοφορίαν τοῦ προϊόντος, τὴν ὁποῖαν δὲν δύναται ν' ἀναχαιτίσῃ ὁ ἐνδιάμεσος, τὸ μειωμένον τιμολόγιον ἀποτελεῖ καὶ τὸ πράγματι δεσμευθὲν ὑπὸ τοῦ

ΜΙΑ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὴν Ἐγκύκλιον τὴν ὁποίαν ἀπεύθυνεν ὁ Διευθυντὴς τῆς Α.Σ.Β.Σ. ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους, διότι τὴν διακρίνει ἀναγυροῦτως μία ἀνωτέρα πρὸς καὶ ἐν νέον πνεῦμα ἀσύνθητες εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας μαζί με μίαν συγκινητικὴν ἀγάπην <διὰ τὸν πολυγαπημένον καὶ πολυβασιανισμένον αὐτὸν τόπον>.

Αἰξ. Ἀριθ. 93895

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 27 Δεκεμβρίου 1951

Ἀγαπητοὶ μου συνάδελφοι,

Θεωρῶ χρέος καὶ εὐχαρίστησιν, μαζί με τὰς εὐχὰς μου διὰ τὸ νέον ἔτος, νὰ σὰς ἀπευθύνω ὀλίγα λόγια, προερχόμενα ἀπὸ παλαιὸν συνάδελφόν σας, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν τιμὴν νὰ προσταταί ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου.

Ὑστερα ἀπὸ ἓνα σάλλον ἄνευ προηγουμένου, ὁ μικρὸς εἰς ἕκτασιν αὐτὸς τόπος ἀλλὰ τόσον μεγάλος ὡς παράγων πολιτισμοῦ, εὐρίσκεται ἐπὶ τὸ ἔργον τῆς ἐπουλώσεως βαθυτάτων πληγῶν, τὰς ὁποίας ἐπέφεραν δέκα ἔτῶν πόλεμοι ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ κατὰ τῆς βίας, ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ κατὰ τῆς τυραννίας, ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ κατὰ τοῦ ἐξανδραποδισμοῦ, δέκα ἔτῶν κακοποιήσεις, καταθλίψεις καὶ πικρία, μίσθ, πάθη καὶ αἰμάτα.

Ἀλλεπάλληλοι ἔχθροι—Γερμανοί, Ἴταλοί, Σλάβοι καὶ τὰ τσακάλια τῆς Βαλκανικῆς, οἱ Βούλγαροι,—διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ἐπεχείρησαν, ὁ καθεὶς ἀπὸ τῆς ἰδικῆς του πλευρᾶς, νὰ ὑποδουλώσουν τὸν ἐλεύθερον αὐτὸν τόπον, καὶ ὁ τόπος διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ἀνέκυψεν ἀπὸ τὸν ἀγῶνα ἐλεύθερος καὶ ζωντανός, γεμᾶτος πίστιν εἰς τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὴν Ἐλευθερίαν, καὶ με ἀπόφασιν νὰ ἐπανορθώσῃ διὰ τῶν ἰδίων του δυνάμεων τὰς ζημίας ἑνὸς μεγάλου ἀγῶνος.

Ἀποτελεῖ πράγματι εὐτύχημα ὅτι ἡ μεγάλη σύμμαχος μας—ἡ Ἀμερικὴ—ἔσπευσεν, εἰς τὸ παλίσιον τῆς βοηθείας ὄλων τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης, με πνεῦμα πράγματι ἀνώτερον καὶ με ὀρθὴν ἐπίγνωσιν τοῦ συμφέροντός της, νὰ βοηθήσῃ οικονομικῶς καὶ τὴν Χώραν μας, εἰς ἀντάλλαγμα τῶν μεγάλων θυσιῶν ποὺ ὑπέστη ὁ ἑλληνικὸς λαός διὰ τὴν κοινὴν τῶν συμμάχων ὑπόθεσιν. Ἡ ἀναγνώρισις τούτου ἀποτελεῖ χρέος ὄλων μας, καὶ ἡμῶν καὶ τῶν συμμάχων φίλων μας.

Ὁ ἑλληνικὸς λαός, τμήμα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ δημοσία ὑπαλληλία, αἰσθάνεται βαθύτατα τὴν χειρονομίαν, ἢ ὁποία προέρχεται ἀπὸ ἓνα ἐλεύθερον λαόν καὶ ἀπευθύνεται πρὸς λαὸν ἐλεύθερον, ἐλεύθερον ἐπειδὴ ἀπὸ χιλιετηρίδων γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ πρὸ παντός, ἐν παντὶ καὶ πάντοτε, τὴν δημιουργικὴν ἀξίαν τῆς ἐλευθερίας.

Δυστυχῶς, ἡ γενναϊόφρων αὐτὴ τοῦ ἀμερικανοῦ φορολογουμένου ἀνταπόδοσις πρὸς τὸ ἀφθόνως χυθὲν ἱερὸν ἑλληνικὸν αἷμα, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἀξιοποιηθῇ ἀπὸ λόγους ἐσωτερικοῦς, ἀλλὰ καὶ κυρίως διότι ἡ ὀλαβικὴ ἐπίθεσις κύριον σκοπὸν εἶχε τὴν ματαίωσιν τῆς ἀνασύγκροτῆσεως τῆς Χώρας, ὥστε ἐπὶ τῆς ἀπαθλιώσεως τοῦ

ἀγοραστοῦ κεφάλαιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ μόνον δικαιολογεῖται ἡ πραγματοποίησις κέρδους. Ὑπάρχει ὁμως μία περίπτωσις καθ' ἣν ὑποστηρίζομεν ὅτι ἡ ἔκπτωσις δὲν δύναται νὰ μειώσῃ τὴν τιμολογιακὴν ἀξίαν. Πρόκειται περὶ τῆς περιπτώσεως ἐκείνης καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς προκαταβάλλει τὸ τίμημα διὰ μελλοντικὴν παραλαβὴν προϊόντων. Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ δανεισμοῦ (χρηματοδοτήσεως) τοῦ παραγωγοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ, ἢ δὲ ἔκπτωσις ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ τόκου. Ὡς ἐκ τούτου νομίζομεν ὅτι, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὁ ἀγορανομικὸς χειρισμὸς ὀφείλει νὰ εἶναι διάφορος, προκειμένου νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ τυχὸν ὑπαρξίς ὑπερβολικοῦ κέρδους.

λαοῦ νὰ στηρίξη τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ κατὰ τῶν ἐλευθέρων λαῶν προσπάθειάν τῆς.

Οὕτως, ἐνῶ οἱ ἄλλοι λαοὶ ἀνασυνεκροτοῦντο, ἡ Ἑλλάς ἐμάχητο μόνη ὑπὲρ ἑαυτῆς καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, βαρυτάτην προσφέρουσα θυσίαν εἰς αἷμα καὶ εἰς χρεῖμα, διὰ τὴν ὅποιαν ἐπιχαίρουν οἱ ἐχθροὶ καὶ ἦν δὲν κατανοοῦν πλήρως οἱ φίλοι. Θλιβερά ἀλήθεια τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ τομῆσωμεν νὰ διακηρύξωμεν καὶ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, διότι «μόνον ἡ ἀλήθεια σώζει».

Τοῦτο, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, σημαίνει ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαός, καὶ ἰδιαιτέρως ἡ τάξις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀναποσπάστως συνδεδεμένων μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ κράτους, εἶναι ἠναγκασμένος νὰ ὑπολογίξῃ ὄχι εἰς τὴν συνήθη ἐργασίαν, ἀλλ' εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν δόλοψυχον ἀφοσίωσιν καὶ εἰς ἀποδόσεις ἐν εἰρήνῃ Ἰσῆς ἀξίας πρὸς ἐκεῖνας αἰ ὅποιαι τόσον αὐθορμήτως καὶ μὲ τόσῃν ψυχικῇ ἔξαρσιν ἐπετεύχθησαν κατὰ τὸν πόλεμον. Διότι, ἐὰν ὁ ἀγὼν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐσταμάτησεν εἰς τὸ πεδῖον τῆς πολεμικῆς μάχης, συνεχίζεται σκληρὸς καὶ ἀδυσώπητος εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ὀργανώσεως, τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Χώρας καὶ πέραν ἀκόμη τῶν προπολεμικῶν δεδομένων. Οἱ χυθέντες ποταμοὶ αἵματος καὶ δακρύων πρέπει νὰ γονιμοποιήσουν τὴν πολυβασιανισμένην καὶ πολυγαπημένην αὐτὴν Χώραν.

Εἰς αὐτὴν τὴν ἀγωνιώδη πορείαν, ὁ ρόλος τῶν κρατικῶν λειτουργῶν διαγράφεται ἐξόχως ἀπαιτητικὸς καὶ ἐξόχως ὑπεύθυνος. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καλοῦνται νὰ γίνουν οἱ ἐφαρμοσταὶ τῶν κατευθύνσεων πού δίδει ἡ δημοκρατικὴ κυβέρνησις τῆς Χώρας καὶ ἡ ἐπιταγὴ τοῦ λαοῦ μας. Καλοῦνται νὰ γίνουν οἱ διεκπεραιωταὶ μιᾶς νέας πολιτικῆς ἐνδὸς πράγματι λαϊκῶν κράτους. Αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὸν δέκτην τῶν λαϊκῶν αἰτημάτων καὶ τῶν λαϊκῶν ἀντιδράσεων. Δι' αὐτὸ, αὐτοὶ καλοῦνται νὰ κατανοοῦν τὴν λαϊκὴν δυσφορίαν ἀπὸ τὴν τυχόν κακὴν ἐφαρμογὴν τῶν κρατικῶν μέτρων καὶ αὐτοὶ καλοῦνται νὰ συντελοῦν μὲ πίστιν καὶ φανατισμὸν εἰς τὴν καλυτέραν διαχείρισιν τῶν γενικῶν συμφερόντων.

Σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ λαοῦ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι οὐδέποτε ἐπιτρέπεται νὰ λησμονοῦν τὴν προέλευσιν τῶν ταύτην, τὴν ὁμογενείαν τῶν πρὸς τὸν λαόν, ὅπως δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦν ποτὲ ὅτι, ἀκριβῶς, ὁ προορισμὸς τῶν εἶναι νὰ ὑπηρετοῦν παντοῦ καὶ πάντοτε τὸν λαόν καὶ τὴν λαϊκὴν ὑπόθεσιν.

Δυστυχῶς, ἡ ἀναρχία τῆς οἰκονομίας, ἡ μανία τοῦ ταχυπλουτισμοῦ, ἡ ἀδιαφορία πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον, κατέστησαν ἀναγκαῖον τὸν κρατικὸν παρεμβατισμὸν, ἐντὸς καθεστῶτος τὸ ὁποῖον δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὴν κρατικὴν παρέμβασιν.

Ὁ παρεμβατισμὸς αὐτὸς — ὅπου κακῶς ἀσκεῖται — ἐκτρέφει τὴν ψευδαίσθησιν ἰσχύος καὶ κυριαρχίας εἰς τὴν δημοσιούπαλληλικὴν τάξιν. Καὶ αὐτὸ δὲν συμβαίνει μόνον ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ ἐξἄλλου μεσσιανισμοῦ δεξιᾶς ἢ ἀριστερᾶς μορφῆς ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ ὅπου ἀτελής κοινωνικὴ διάρθρωσις ἢ ἀτυχῆ ἐθνικὰ γεγονότα — ὅσον καὶ ἂν ὑπῆρξαν παροδικὰ — ἔρριψαν εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν οἰκογένειαν συμπλεγματικούς τινας τύπους βιοπαρασιτικῆς ἰδιοσυγκρασίας.

Εὐτυχῶς διὰ τὴν Χώραν μας, ἡ ἀσθένεια αὕτη τῆς ὑπαλληλίας ἄλλων χωρῶν, ἐπιδιωκούσης νὰ καταστῇ κυρίαρχος τάξις καὶ νέος φορεὺς τῆς ἐξουσίας, δὲν ἐνεφίλωσεν εἰς τὴν δημοσιούπαλληλικὴν μας τάξιν, ἢ, ἂν σποραδικὰ τινα κρούσματα παρετηρήθησαν, ἐξωστρακίσθησαν, εὐτυχῶς, ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὑπαλληλικοῦ σώματος, ἐγκαίρως. Καὶ τοῦτο, διότι ὁ "Ἕλλην ὑπάλληλος καὶ ὁ "Ἕλλην πολίτης ἔχουν κατ' ἐξοχὴν τὸ αἶσθημα τοῦ μέτρου καὶ σαφῆ τὴν ἀντίληψιν τῆς ψευδοῦς ὑποστάσεως τῶν ἀνωμάτων ἀντιλαϊκῶν καταστάσεων. "Ἄν παρατηροῦνται ἀνωμαλῖαι εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς πρέπει νὰ ἀποδοθῶν εἰς τὰς δυνάμεις σκληρᾶς συνθήκας διαβιώσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ εἰς τὴν κατὰ βάσιν ἐσφαλμένην ἀντίληψιν ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων εἶναι πρόβλημα προϋπολογισμοῦ, ἐνῶ εἶναι ἕν ἐκ τῶν θεμάτων τοῦ οικονομικοῦ σχεδίου καὶ τῆς μείζονος ἀποδόσεως τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, τὴν ὅποιαν, φιλοτιμοῦντες καὶ ἀμείβοντες αὐτόν, δυνάμεθα καὶ πρέπει νὰ ἐπιτύχωμεν.

Πρέπει ν' ἀναγνωρισθῇ ὅτι αἱ σημεριναί, σκληραὶ διὰ τὴν πατρίδα μας, συνθήκαι

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι,

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, ἐπεμβαῖνον καθημερινῶς εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, πρέπει νὰ ὀργανωθῆ βάσει ἐπιστημονικῶν καὶ συγχρονισμένων ὀργανωτικῶν ἀρχῶν. Πρέπει ν' ἀντιληφθῶμεν ὅτι διοικήσεις δὲν εἶνε ἡ ἀπλὴ χρησιμοποίησις ὀλικῶν κεφαλαίων καὶ ἡ ἀνιαρὰ ἐφαρμογὴ ξηρῶν νομικῶν κανόνων, ἀλλ' ὅτι πρὸ παντός εἶναι χρησιμοποίησις ἀνθρώπων, ἀντιμετώπισις ἀνθρωπίνων ζητημάτων καὶ ἔργον τῆς εἶναι ἡ ἐξέυρεσις λύσεων διὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ Ὑπουργεῖον ἐργάζεται μὲ Ὀργανισμὸν συνταχθέντα πρὸ τριακονταετίας, ἐνῶ ηὐξήθη τεραστίως ἡ ἀρμοδιότης του καὶ κατ' ἔκτασιν καὶ εἰς βάθος, ἀπὸ εἰκοσαετίας. Βαρεῖα εἶνε ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ τὴν ἀστοργίαν αὐτὴν, ὄχι μόνον ἀπέναντι τοῦ προσωπικοῦ ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τοῦ γενικοῦ συμφέροντος. Ὁ κ. ὑπουργὸς ὑπεσχέθη ν' ἀντιμετώπιση ταχέως τὸ θέμα τοῦτο μὲ πνεῦμα στοργῆς διὰ τὸ προσωπικόν καὶ μὲ πνεῦμα κατανοήσεως τοῦ γενικοῦ αἰτήματος νὰ ἀναδιοργανωθῆ ἐκ βάθρων τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὰ μεγάλα του καθήκοντα. Πᾶσα ἄποψις ἐξυπηρετοῦσα τὸ προσωπικόν, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν δυνατοτήτων καὶ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, θὰ γίνῃ εὐμενῶς δεκτὴ. Ὁ κ. ὑπουργὸς ὑπερηφανεύεται διότι προέρχεται ἀπὸ τὸν λαόν, καὶ φιλοδοξεῖ τὰς λαϊκὰς τάξεις νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ νὰ προαγάγῃ.

Ὁ κ. ὑπουργὸς διέταξεν ἐπίσης τὴν συγκρότησιν ἐπιτροπῆς ἀπὸ εἰδικούς διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὰς μεθόδους τῆς νεωτέρας ὀργανωτικῆς ἐπιστήμης, ἣτις ἐπελήφθη ἤδη τοῦ ἔργου τῆς. Σᾶς παρακαλῶ καὶ ἐγὼ νὰ ἐνισχύσητε τὸ ἔργον τῶν ἐκλεκτῶν ἐπιστημόνων, οἱ ὅποιοι ἀνιδιοτελῶς προσέφεραν τὰς ὑπηρεσίας των. Σκοπὸς εἶναι ν' αὐξήσωμεν, ἄνευ προσθέτου κόπου καὶ ἄνευ προσθήκης ὑπαλλήλων, τὴν ἀπόδοσιν τοῦ προσωπικοῦ, ὥστε νὰ δικαιολογῶνται τὰ ἠθικὰ καὶ ὀλικὰ μέτρα ὑπὲρ αὐτοῦ.

Θὰ καταβληθῆ προσπάθεια ἐπίσης διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν ὑπαλλήλων, καὶ εἶμαι εὐτυχῆς ἀναγγέλλων ὅτι ἐξαίρετοι ἐπιστήμονες θὰ δώσουν μίαν σειρὰ γενικῶν καὶ εἰδικῶν μαθημάτων, ἐπὶ ὧν τῶν ζεόντων οἰκονομικῶν προβλημάτων τοῦ τόπου. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὰ μσθήματα θὰ παρακολουθηθοῦν μὲ τὸ ἐνδεικνυόμενον ἐνδιαφέρον.

Ἀγαπητοὶ μου συνάδελφοι,

Σᾶς καλῶ ὡς φίλος καὶ ὡς παλαιότερος σχεδὸν ὄλων σας—συμπληρῶνω ἤδη 35ετίαν δημοσίας ζωῆς—νὰ εὐρεθῶμεν ὄλοι εἰς τὰς θέσεις μας, μὲ πίστιν διὰ τὴν ἀποστολὴν μας, μὲ ἐνθουσιασμὸν διὰ τὸ ἔργον μας. Συμπαράσταται καὶ φίλοι τοῦ λαοῦ, ὄργανα τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἀγωνιώδη αὐτὴν προσπάθειαν νὰ περισωθῆ ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία καὶ νὰ στηριχθῆ ἐπὶ τῆς προαγωγῆς τῆς ἡ ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἡ ἐθνικὴ ἀξιοπρέπεια. Ἐάν τοῦτο εἶνε καθήκον ὄλων τῶν Ἑλλήνων, εἶνε περισσότερον χρέος τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑπουργείου μας. Εἶνε, γενικώτερον, ζήτημα ἐθνικῆς φιλοτιμίας. Γνωρίζετε ποῖα περὶ τοῦ Ὑπουργείου ὑπάρχει κοινὴ γνώμη. Ἐλάτε ὄλοι μαζί διὰ νὰ τὸ καταστήσωμεν ὑποδειγματικὸν κρατικὸν κέντρον, μὲ τὸν ζῆλον μας, τὴν ἀφοσίωσίν μας, τὸ ἦθος μας, τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν ἱκανότητά μας. Ὁ λαὸς εἶναι ἔτοιμος νὰ μᾶς χειροκροτήσῃ εἰς πᾶσαν καλὴν προσπάθειάν μας καὶ ἡ συνειδήσις μας πρόθυμος νὰ μᾶς δώσῃ τὴν ὑψίστην ἱκανοποίησιν. Ταύτην ἀναντητήτως αἰσθάνεται πᾶς ὅστις ἴσταται ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ βήθρου τοῦ καθήκοντος.

Μὲ συναδελφικοὺς χαίρετισμοὺς
Καθηγητῆς ΣΤΡ. Κ. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Ι Σ

Αἱ «ΣΠΟΥΔΑΙ» ἀνακοινῶνουν εἰς τὸ ἀναγνωστικόν των κοινόν ὅτι τὸ δευτερον τεύχος των τοῦ τρέχ. ἔτους δά κυκλοφορήσῃ μέχρι τέλους Μαρτίου. Ἡ καθυστέρησις τῆς κυκλοφορίας τοῦ παρόντος προήλθεν ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας.